

Suun terveydenhuollon opiskelijan ohjaus - onnistu ja innostu! –

**Aija Hietanen, terveydenhuollon
lehtori, THM, Savonia**

INTRO

**Sulje silmäsi ja kuuntele
opiskelijan kokemus
saamastaan ohjauksesta**

Sisältö

- Onnistuneen harjoittelun ohjauksen kulmakivet
- Palautteen antaminen ja osaamisen arviointi
- Käytännön vinkkejä ohjaukseen

Ohjaaja

- Asenne, oppimiskäsitys, ohjaustaidot, opetussuunnitelman tuntemus, opiskelijan tuntemus, vastuu, arviointi

Opiskelija

- Asenne, oppimistyyli, oppimisen taidot, oman tason tuntemus ja tavoitteet, vastuu,

Oppimisympäristö

- Ohjauksen kulttuuri, ohjauksen laatukriteerit, henkilöstön ohjauskoulutus, ohjauksen arviointikäytännöt, resurssointi ohjaukseen, korkeatasoinen hoito

Oppilaitos/ opettaja

- Opiskelijan valmentaminen harjoitteluun, ohjausprosessi, harjoitteluyksikön kouluttaminen, arviointi

- Ohjaajilla on oppimistavoitteiden tuntemisessa ja ymmärtämisessä kehitettävää, sillä ohjaajat eivät tunne opetussuunnitelman tavoitteita
- Ohjaajat kokivat arvioinnin vaativana ja vastuullisena tehtävänä.
- Korjaavan palautteen antaminen nähtiin haasteellisena (ja pidettiin tärkeänä)
- Ohjaajien ohjaushalukkuudessa ja ohjausajan riittävydessä on kehitettävää
- Ohjausajan riittävyys oli yhteydessä ohjaajien tavoitetietoisuuden tasoon

- Jatkuva palaute on riittämätöntä eikä tue oppimista (opiskelijat)
- Oppilaitoksen asettamat tavoitteet ovat liian vaativia ja abstrakteja (ohjaajat)
- Opiskelijoiden asettamat tavoitteet ovat epärealistisia suhteessa jakson pituuteen (ohjaajat)
- Arvioinnin haasteellisuus estää ohjausmotivaatiota (ohjaajat)
- Pedagoginen ilmapiiri!

SAVONIA

Ohjauksen laatu - laatukriteerit

Ohjaaja mahdollistaa ja varmistaa yhdessä opettajan kanssa opiskelijan laadukkaan harjoittelun toteutumisen ja opiskelijan oppimisen

HARJOITTELUN OHJAAJA

- on sitoutunut organisaation strategioihin, toimintamalleihin ja ohjeistuksiin
- on sisäistänyt opetusvelvollisuutensa ja sitoutunut siihen
- toimii positiivisena ammatin roolimallina opiskelijalle
- on vastuussa opiskelijan ohjauksesta ja sen jatkuvuudesta
- luo avoimen ja turvallisen ilmapiirin oppimiselle
- käy lähtötaso- ja tavoitekeskustelun harjoittelujakson alussa opiskelijan kanssa
- ohjaa opiskelijaa laatimaan oppimisen tavoitteet ja tukee opiskelijaa niiden saavuttamisessa

HARJOITTELUN OHJAAJA

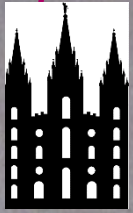
- ohjaa opiskelijaa teorian ja käytännön tietojen yhteensovittamiseen
- osoittaa opiskelijalle tavoitteiden mukaisia oppimistilanteita ja antaa kehittymishaasteita
- käyttää monipuolisia ja tarkoituksenmukaisia ohjausmenetelmiä ohjatessaan opiskelijaa
- antaa ja vastaanottaa palautetta
- puuttuu opiskelijan toiminnassa ilmeneviin epäkohtiin
- on riittävän ammattitaitoinen kliiniseltä osaamiseltaan
- arvioi toimintaansa ohjaajana ja ammattihenkilönä
- ylläpitää ja kehittää ammatti- ja ohjaustaitojaan

**KYKY ON SE MITÄ
PYSTYT TEKEMÄÄN**

**MOTIVAATIO MÄÄRÄÄ
SEN MITÄ TEET**

**ASENNE RATKAISEE
KUINKA HYVIN SEN TEET**

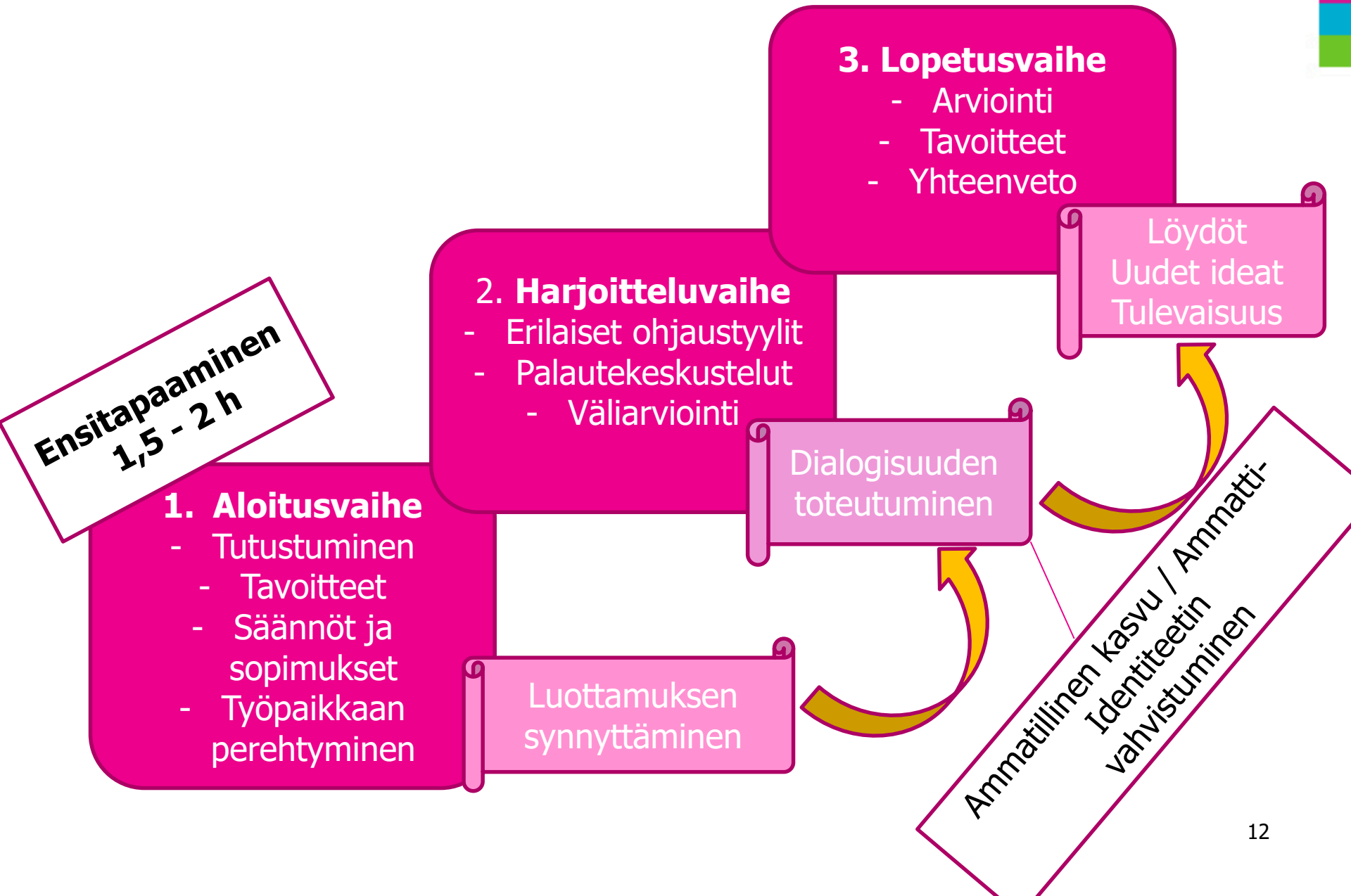

MINÄ
Teen
Katedraalia

Hakkaan
vain tätä
kiveä

Courbet.

Ohjausprosessin vaiheet harjoittelujaksolla

SAVONIA

**Ohjaajan keskeinen tehtävä on
Ammatillisen kasvun
edistäminen ja
osaamisen arviointi.**

Osaamisen arviointi perustuu aina tavoitteisiin

- Opetussuunnitelman tavoitteet! **Osaamisperusteisuus**
- Opiskelija tuo omat tavoitteensa, aikaisemmat oppimiskokemuksensa ja jaksoon kohdistuvat odotuksensa ohjaajansa tietoon.
- Oppimistavoitteiden tulee kohdentua myös harjoiteltavan ammatin **arvoihin, asenteisiin ja motivaatioon**, jotka ovat ammatillisen kasvun peruselementtejä.
- Arviointi kohdistuu aina tavoitteisiin ja on mahdotonta ilman tavoitteita
- Ohjaaja asettaa tavoitteita toteuttamalleen ohjaukselle.

Osaamista voi arvioida:

- **tietääkö** joitakin yksittäisiä asioita niin, että pystyy palauttamaan mieleen yksityiskohtia?
- osaako **soveltaa** tietoa eli käyttää tietoa uudessa tilanteessa tai ympäristössä?
- osaako **analysoida** opittua eli esim. pilkkoa pienempiin osiin, verrata asioita toisiinsa tai tehdä johtopäätöksiä?
- osaako tehdä oppimastaan asiasta **synteesiä** eli rakentaa tiedon osista uusia kokonaisuuksia?
- osaako **arvioida** oppimansa **tiedon/ taidon** käyttökelpoisuutta?

Esimerkki tiedon tasoista

- **Tietäminen:** Pinnoitus tehdään muoviaineella tai lasi-ionomeerisementillä. Ensin hampaan purupinta puhdistetaan poraan kiinnitetyllä pienellä harjalla ja puhdistusaineella. Pinta huuhdotaan ja hammas kuivataan. Puhdas pinta karhennetaan happokäsittelyllä. Taas huuhdotaan ja sitten purupinnan uurteisiin levitetään ohut kerros juoksevaa pinnoiteainetta, joka kovetetaan nopeasti UV-valolla.
- **Soveltaminen:** Pinnoitetta suositellaan lapsille ja nuorille, joilla on suurentunut hampaiden reikiintymisriski ja joiden hampaiden pinnoilla on sellaisia alkavia kariesvaurioita, joita ei ole onnistuttu pysäyttämään fluorin ja tehostetun puhdistuksen avulla. Samoin pinnoitetta suositellaan, jos purupinnan uurteet ovat syvät tai reikiintymisriski on suuri esimerkiksi siksi, että pinta on vaikea puhdistaa... Ehjien purupintojen rutiininomainen pinnoittaminen ei kuitenkaan ole suositeltavaa eikä myöskään maitohampaita ole tarkoituksenmukaista pinnoittaa.

- **Analysointi:** Se, milloin potilaalle tehdään pinnoite riippuu potilaan iästä, hampaiston vaihduntavaiheesta, perustuu hänen suun omahoidon ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden arviointiin sekä hampaiden pintojen tarkastamiseen.
- **Synteesi:** Näönvaraisella tarkastuksella voidaan kohtalaisen luotettavasti arvioida, onko vaurio etenevä (aktiivinen) vai pysähtynyt tai hitaasti etenevä (inaktiivinen). Etenevien varhaisten kiillekariesvaurioiden ominaispiirteitä ovat vaalea väri, liitumainen ja karhea pinta...Pysähtyneiden vaurioiden pinta on yleensä kova ja kiiltävä, ja se saattaa olla väriltään tumma. Näönvaraisen tarkastuksen yhteydessä on hyvä tunnustella kevyesti ja pinnan suuntaisesti hampaan pintaa pallopäisellä ientaskumittarilla tai sondilla. Kohtisuora voima vaurioittaa helposti pintarakennetta...Hampaan karioitumisen taso todennetaan Diagnocam kuvauksella tai rtg-kuvauksella...
- **Arviointi:** On tärkeää pinnoituksen indikaatiot ja tekniikka...

Ammatillinen kasvuprosessi

- Yksilön tiedot, taidot, mielikuvat, uskomukset ja havainnot muotoutuvat uudelleen
 - **Kriittisyys** (kriittinen reflektio itseään/ympäristöään kohtaan. Taito syvälliseen pohdintaan kehittyy)
 - **Eettisyys** (Yksilö tarkastelee omaa arkista toimintaansa, arvomaailmaansa, ammattietiikkaan suhteessa toimintaympäristöön → yksilön arvotietoisuus kehittyy)
 - **Voimaantuminen** (tietoisuus itsestä yksilönä, työntekijänä ja ammattinsa edustajana lisääntyy → luottamus itseensä lisääntyy, ammatti-identiteetti vahvistuu)

SAVONIA

Palautteen antaminen

Minä tiedän

Muut tietävät
(julkinen)

Minä tiedän

Muut eivät tiedä
(itsearviointi)

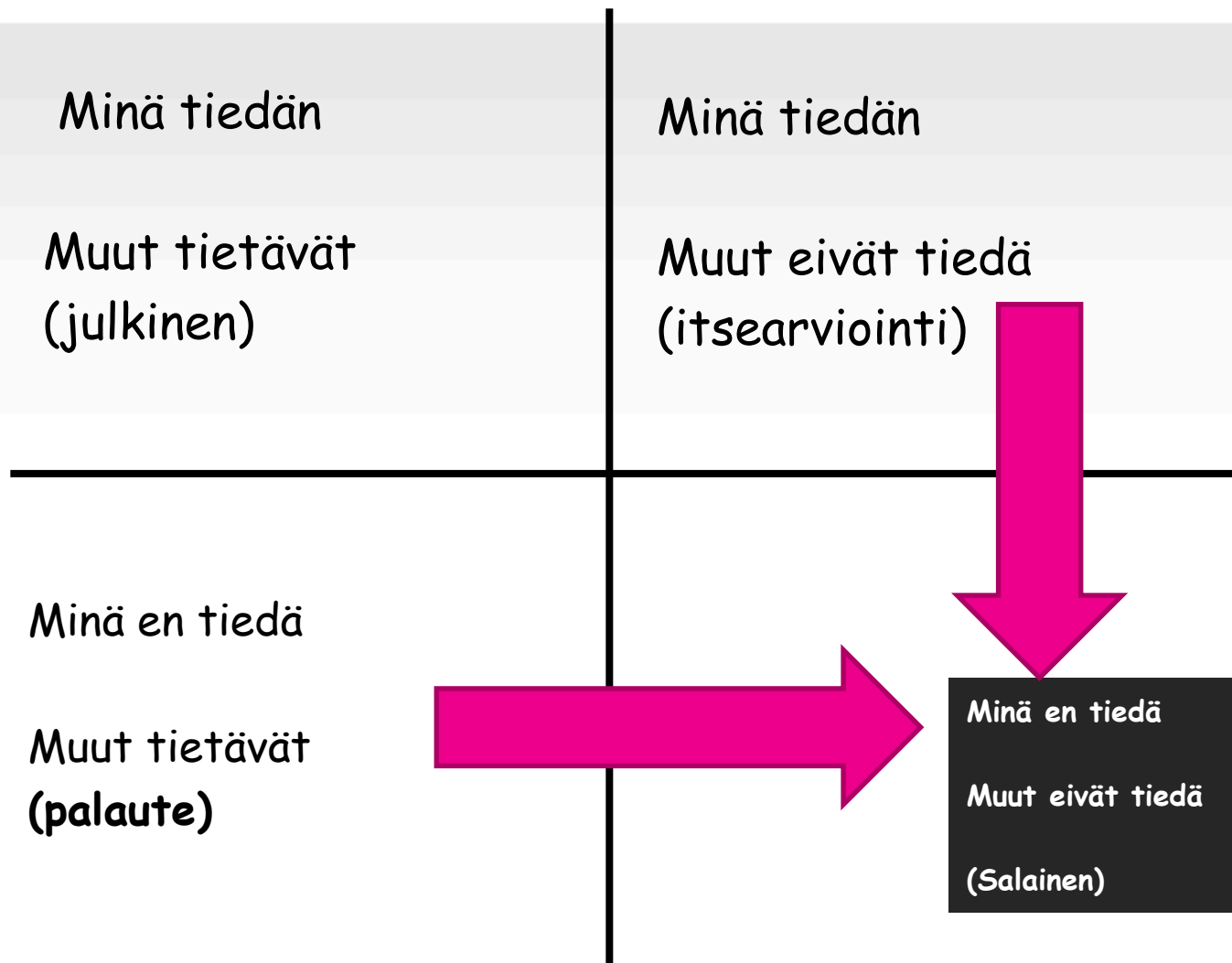
Minä en tiedä

Muut tietävät
(palaute)

Minä en tiedä

Muut eivät tiedä

(Salainen)

“Kaikki antavat palautetta
– kukaan ei saa sitä”

→ Palautteen henkilökohtaistaminen

→ **Kysy opiskelijalta, miten ja millaista palautetta hän haluaa**

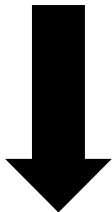
Arviointi

Arvostelu

Arvioinnin/palautteen perinne

Negatiivinen varaus

- virheiden etsiminen
- epäileminen
- paljastaminen
- syyttäminen

“Olen huono”

Arvioinnin/palautteen nykykäsitys

Positiivinen lataus

- vahvuuksien etsiminen
- mahdollisuuksien osoittaminen
- kehitystarpeen selventäminen
- rohkaiseminen

Itseensä luottava
Minäpystyvyys
Resilienssi

Palautteen antaminen "sääntöjä"

- Sovi opiskelijan kanssa palautekäytännöt
- Anna palaute välittömästi, jos se vain on mahdollista.
- Käytä konkreettisia havaintoja esimerkkeinä
- Älä yleistä ("unohdat **aina** asioita" "et **koskaan** tule ajoissa")
- Anna palautetta sellaisesta asiasta, jolle vastaanottaja voi tehdä jotakin.
- Kysy selventäviä kysymyksiä ja pyydä lisätietoja. Kysy opiskelijan omaa näkemystä asiasta
- Tarkista, ymmärsikö opiskelija viestisi.
- Erotta henkilö ja hänen käyttäytymisensä toisistaan ("olet huolimaton" sijaan: "olet tehnyt tämän asian huolimattomasti").

RAKENTAVA PALAUTE

Tavoite: auttaa toista selventämään omat kehittymistarpeensa

**Rakentava palaute on sellaisten
KYSYMYSTEN esittämistä,
jotka saavat opiskelijan pohtimaan oman toimintansa
perusteita**

DIALOGISUUS

- vuoropuhelua
- yhdessä etsimistä ja löytämistä
- molemmat oppivat
- toisen kunnioittaminen, tasa-arvoisuus

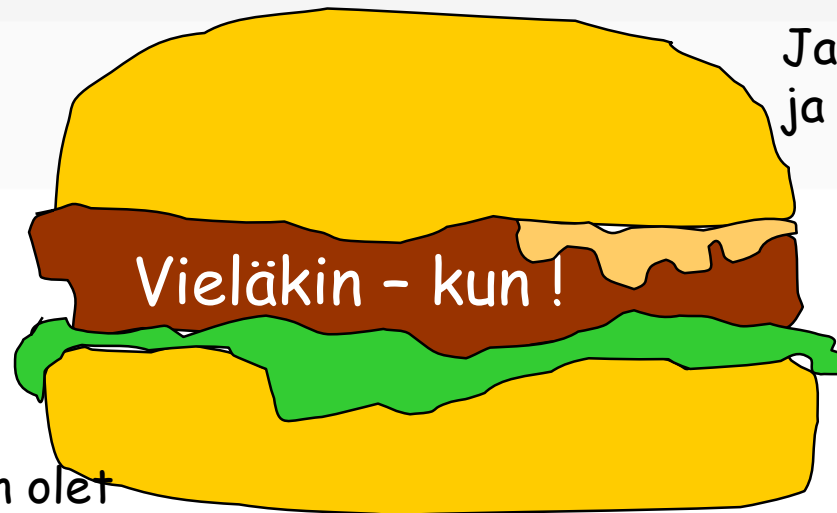
OHJAAVA PALAUTE

Tavoite: kehittämis ehdotuksen/vinkin antaminen

Olet hyvä/taitava siinä ja siinä, ja siinä ja....

Ja **vieläkin** paremmaksi, taitavammaksi tulet , KUN..

, **MUTTA** kaiken kaikkiaan olet taitava, osaava, kehittynyt erinomaisesti...

Ja-sanat yhdistää ja vahvistaa

MUTTA sana vahvistaa Yhteenveto, kokoava..

Ohjaustilanne on **dialogi**, ei monologi.
Tavoitteena uuden ymmärrys, erilaisten
näkemysten perustelu, molemmat oppii, uusi
oivallus.

- LUOTTAMUS
- KUUNTELU

“Kuunteletko vastataksesi, vai ymmärtääksesi?”

- Palaute tulee olla aina tavoitteellista
- Palautteen tulee olla yksilöllistä (ei kaikille samalla tavalla).
- Anna palautetta, joka on uskottavaa
- Anna rakentavaa palautetta sellaisista asioista, joille opiskelija voi tehdä jotain (opiskelijan taso!)
- Älä yleistä!
- Anna palautetta, joka auttaa opiskelijaa kasvamaan ammatillisesti (ammatillisen itsetunnon kasvu)
- Anna palautetta, joka kohdistuu opiskelijan taitojen kehittymiseen, teorian ja käytännön yhdistämiseen ja eettisen ajattelun kehittymiseen

- Selvitä, mille osaamisen tasolle opiskelijan tulee tässä harjoittelussa päästä
- Selvitä, mitkä ovat opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet ja osaamisen tasot
- Arvioi osaamisen kaikkia osa-alueita (tieto, kädentaidot, asenne, eettisyys, vuorovaikutus jne.)
- Anna palautetta, jonka avulla opiskelija voi nostaa tiedon tasoaan – älä päästä helpolla!
- Itsearviointi!
- Harjoittelujakson aikana opiskelijalla tulee olla mahdollisuus pysähtyä ja saada palautetta osaamisensa kehittymisestä – väliarviointi!

- Selvitä opiskelijan oppimistyyli
- Perehdy ohjaustyyleihin ja harjoittele niiden käyttöä
- Perehdy opiskelijan tavoitteisiin ja opetussuunnitelman tavoitteisiin
- Sovi opiskelijan kanssa ohjaamisen käytänteistä ja palautteen antamisen käytänteistä
- Opettele antamaan palautetta, joka edistää opiskelijan reflektiivistä ajattelua
- Ole käytettävissä, anna aikaa, varmista oppiminen, ole kiinnostunut, älä jätä yksin
- Pyydä palautetta opiskelijalta omasta ohjaamisesta.
- Kehitä itseäsi ohjaajana palautteiden perusteella
- Pidä yllä laadukkaan ohjauksen kulttuuria työyksikössäsi!

SAVONIA

Lähteitä

Opiskelijaohjauksen käytänteitä suuhygienisteille - systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Bragge J.,

Mikkonen S., Tammi K. 2017

Valmentaan ja ohjaten Pakkala A., Hämäläinen K.

2016

Ohjauksen laatusuosituksset. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. 2010

Laatua työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen

Testejä ohjaajana toimisesta

Ohjaan.fi

KATJA LUOJUS

Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli - Ohjaajien näkökulma

TAMPEREEN YLIOPISTO. 2011

SAVONIA

www.savonia.fi